

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามที่กรมสรรพากรได้ออกคำสั่งที่ ป.113/2545 เรื่อง การเสียภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กรณีการกำหนดราคาโอนให้เป็นไปตามราคาตลาด สั่ง ณ วันที่ 16 พฤษภาคม 2545 โดยคำสั่งดังกล่าวได้กำหนดวิธีการคำนวณราคาโอน และกำหนดให้บริษัท หรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล จะต้องจัดเตรียมเอกสารทางบัญชีเพื่อเป็นหลักฐานและชี้แจงเหตุผลในการเลือกใช้วิธีการกำหนดราคาโอน ว่าได้กำหนดราคาโอนโดยสุจริตและไม่ได้หลีกเลี่ยงภาษีอากรจากการกำหนดราคาโอน

คำสั่งดังกล่าว มีผลกระทบโดยตรงกับบริษัทข้ามชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยและบริษัทสัญชาติไทยที่ออกไปลงทุนยังต่างประเทศ ซึ่งจากอดีตที่ผ่านมาการกำหนดราคาโอนถือเป็นวิธีการหลีกเลี่ยงภาษีอากร¹ ที่ได้ผลดีวิธีหนึ่ง โดยจะถ่ายเทกำไรจากกิจการที่อยู่ในประเทศที่มีอัตราภาษีเงินได้สูง ไปให้แก่ กิจการที่อยู่ในประเทศที่มีอัตราภาษีเงินได้ต่ำกว่าโดยใช้วิธีการหลากหลายวิธี เช่น การกำหนดราคาโอนสำหรับสินค้าที่ซื้อขายระหว่างกัน การเรียกเก็บค่าวิจัยและพัฒนา หรือ การเรียกเก็บค่าความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคต่างๆ

การเตรียมการสำหรับการตรวจสอบการกำหนดราคาโอน จากกรมสรรพากรจะต้องมีการเตรียมการที่ดีและทำอย่างต่อเนื่องเพราะแนวปฏิบัติในการตรวจสอบของกรมสรรพากร จะเน้นหนักทางด้านความน่าเชื่อถือของเอกสารหลักฐาน ที่จะนำมายืนยันของความเหมาะสมในการกำหนดราคาโอนของกิจการ ถ้าหากกิจการไม่มีหลักฐานที่แสดงว่าราคาโอนของกิจการเป็นราคาที่มีเหตุผล และเหมาะสมแล้ว กิจการอาจจะถูกประเมินรายได้เพิ่มขึ้น หรือไม่ให้นำรายจ่ายบางรายการมาหักเป็นรายจ่าย ซึ่งจะส่งผลให้ต้องเสียภาษีอากรสูงขึ้น จะทำให้การวางแผนกำไรของกิจการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการเข้ามาลงทุนในประเทศไทย

ดังนั้น การศึกษาถึงแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการกำหนดราคาโอน เพื่อให้สอดคล้องกับ กฎระเบียบของกรมสรรพากร จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับบริษัทข้ามชาติ

¹ พนิต ธีรภาพวงศ์, เอกสารการสอนชุดวิชาการบัญชีระหว่างประเทศ หน่วยที่ 13, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชิวราช, 2544), หน้า 184.

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาถึงแนวทางการปฏิบัติทางบัญชีของกิจการข้ามชาติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคาโอนเพื่อให้สอดคล้องกับการตรวจสอบการกำหนดราคาโอน จากกรมสรรพากร

1.3 ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาถึงวิธีการจัดเตรียมหลักฐานทางบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคาโอน เพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของกรมสรรพากร โดยศึกษากรณีตัวอย่างจากบริษัทข้ามชาติในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เฉพาะกรณีตามคำสั่งที่ ป.113/2545 เรื่อง การเสียภาษีเงินได้ของบริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กรณีการกำหนดราคาโอนให้เป็นไปตามราคาตลาด

1.3.2 วิธีการศึกษา

ศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบทางด้านบัญชีและภาษีอากรของบริษัทข้ามชาติในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

1. บริษัท โสยา ออปติคัล (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทข้ามชาติจากประเทศญี่ปุ่น
2. บริษัท ออกทากอน ไดมอนด์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทข้ามชาติจากประเทศอิสราเอล
3. บริษัท ทีเอสที (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทข้ามชาติจากประเทศเกาหลี
4. บริษัท ไทยเอ็นเจอาร์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทข้ามชาติจากประเทศญี่ปุ่น

จากนั้นนำมาสรุปผลเป็นแนวทางในการจัดเตรียมหลักฐานทางบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคาโอน ตามคำสั่งที่ ป.113/2545 เรื่อง การเสียภาษีเงินได้ของบริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กรณีการกำหนดราคาโอนให้เป็นไปตามราคาตลาด

ศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ศึกษาจากประมวลรัษฎากร อนุสัญญาภาษีซ้อน คำสั่งกรมสรรพากร มาตรฐานการบัญชี และค้นคว้าจากตำรา เอกสารและวารสารทางวิชาการ

1.4 นิยามศัพท์

แนวปฏิบัติทางการบัญชี หมายถึง วิธีการของนักบัญชีหรือผู้สอบบัญชี ที่ใช้ในการปฏิบัติงานในระยะเวลาหนึ่ง²

ราคาโอน หมายถึง ราคาหรือค่าตอบแทนที่เรียกเก็บระหว่างคู่สัญญาที่มีความสัมพันธ์กัน (Related Parties) โดยมูลค่าของราคาค่าตอบแทนที่เรียกเก็บดังกล่าว อาจเป็น

1. ค่าตอบแทนสำหรับการโอนทรัพย์สินที่มีรูปร่าง (Tangible Goods) โดยเฉพาะกรณีการผลิต (Manufacturing) และ การจัดจำหน่าย (Distribution)
2. ค่าตอบแทนสำหรับการโอนทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง (Intangible Goods) เช่น ค่าสิทธิประเภทต่างๆ เช่น สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า
3. ค่าตอบแทนจากการให้บริการ (Services) เช่น การบริการด้านการบริหาร เทคนิคต่างๆ
4. ค่าตอบแทนจากการให้กู้ยืมเงิน (Financing)³

กฎระเบียบของกรมสรรพากร หมายถึง กฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ที่กรมสรรพากรใช้เป็นบรรทัดฐานในการบริหารและจัดเก็บภาษีอากรทุกประเภท

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทราบถึงแนวทางปฏิบัติทางการบัญชี เกี่ยวกับการกำหนดราคาโอน ตามกฎระเบียบของกรมสรรพากร
2. เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ของกิจการข้ามชาติทั่วไป
3. ทำให้ทราบปัญหาในการกำหนดราคาโอน และแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับระเบียบของกรมสรรพากร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

² สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, ศัพท์บัญชี, (กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เอ. ลีฟวิ่ง จำกัด, 2538), หน้า 6.

³ พนิต ธีรภาพวงศ์, วารสารภาษี บัญชีและกฎหมายธุรกิจ, (กรุงเทพฯ: หจก.ไฮ-เทค คอมพิวเตอร์กราฟฟิค, 2545), หน้า 23.